

Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n eettinen ohjeisto

Liikunnan ja urheilun eettiset periaatteet

Liikuntalain yhtenä tavoitteena on edistää liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisyyttä. Sen lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys. Eettisiä periaatteita edistetään myös kansainvälillä sopimuksilla.

Hyvä liikunnan etiikka rakentuu arkipäivän toiminnoissa, joissa erilaiset toimintatavat ja periaatteet kohtaavat tuottaessa liikunnan iloa ihmisille. Eettiset kysymykset heräävät usein yhteisöjen ja yksilöiden erilaisten toimintatapojen kohdatessa ja päätöksenteon yhteydessä.

Eettisen ajattelun kehittäminen edellyttää enemmän kuin vain sääntöjen noudattamista. Se edellyttää sääntöjen ja niiden taustojen, tarkoituksen ja perustelujen ymmärtämistä ja soveltamista sekä kriittistäkin tarkastelua – näin voidaan tiedostaa, miten toimia mahdollisimman eettisesti kestävästi sekä tarvittaessa haastaa ja kehittää käsitystämme siitä, mikä on eettisesti paras toimintatapa.

Eettisyys TUL-perheessä

Yhtenä Suomen suurimmista liikunta- ja urheilujärjestöistä Suomen Työväen Urheiluliiton arvot ja visiot tarvitsevat laadukkaana toiminnan toteutuksen tueksi eettiset ohjeet. Kansalaisjärjestönä keskitymme vahvasti lasten, nuorten ja aikuisten matalan kynnyksen liikunnan edistämiseen. Eettiset toimintatavat ovat tärkeässä asemassa toiminnan laadukkuuden ja yhdenvertaisuuden turvaamisessa.

Tämän ohjeiston tarkoituksena on luoda TUL:lle malli eettisesti kestävään toimintaan liittotasolla. Sitä voivat soveltuvin osin hyödyntää myös TUL:n piirit ja jäsen seurat.

Haluamme tarjota tässä eettisessä ohjeistossa mahdollisimman käytännönläheisiä toimintamalleja. Sovellettaessa niitä käytännön toimintaan on tärkeää arvioida jokainen tilanne huolellisesti ennen ratkaisujen tekemistä niin, että eettiset valinnat tukevat kaikkien yhdenvertaista mahdollisuutta olla mukana hienossa liikuntakentässä.

Eettisissä periaatteissa ei voida tarkasti määritellä oikeaa tai väärää tapaa toimia jokaisessa tilanteessa. Tämä eettinen ohjeisto tarjoaa joitakin perusperiaatteita toiminnan eettisyyden tarkastelemiseen ja kehittämiseen. Asioissa, joita ei tässä ohjeistossa käsitellä, suosittelemme toimijoita pohtimaan ohjeiston lähtökohtia sekä oman toiminnan arvopohjaa ja vertaamaan niitä ympäröivään yhteiskuntaan ja käytettävissä oleviin resursseihin ennen linjausten tekemistä.

1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tehtävämme on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja liikuntakulttuurin monimuotoisuutta kaikessa toiminnassaan koko Suomen alueella sekä kansainvälisesti. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on yksi tärkeistä strategiavalinnoista.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus huomioidaan kaikessa toiminnassamme. Liiton tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä ohjaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisin väliajoin.

Tarjoamme luottamushenkilöille, seuratoimijoille ja koko liikuntayhteisölle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutusta, jotta toimintaa voidaan kehittää sen jokaisella tasolla ja yksilöiden valmiudet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön paranevat.

2. Kunnioittaminen

Toiminnassamme tulee kunnioittaa kaikkia henkilöitä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä inhimillisyys huomioiden – niin henkilöstön, luottamushenkilöiden kuin kaikkien muidenkin toimintaan osallistuvien osalta. Toimijoiden keskinäinen kunnioitus näkyy siten, että toimintaa toteutetaan yhteistyössä eri tahojen välillä, ja eri lajien ja valiokuntien toimijat sekä luottamushenkilöt ja henkilöstö arvostavat toinen toistensa työtä.

3. Monikulttuurisuus

Liiton kaikessa toiminnassa tulee huolehtia, että kaikilla on yhdenvertainen mahdollisuus olla toiminnassa mukana sen kaikilla tasoilla harrastamisesta päätöksentekoon. Rasismia ja syrjintää ei sallita missään muodossa, ja niihin puututaan välittömästi. Kulttuurienvälistä vuorovaikutusta edistetään yhteisillä liikuntatapahtumilla ja arkisessa seuratoiminnassa niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin.

Monikulttuurisuuden edistäminen on yksi Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmamme osa-alueista, jonka tarkoitus on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia niin liikunnan ja urheilun pelikentillä kuin päätöksenteossakin.

4. Esteettömyys ja saavutettavuus

Esteettömyydellä tarkoitetaan fyysisen ympäristön ja saavutettavuudella aineettoman ympäristön, kuten esimerkiksi palveluiden, verkkosivustojen ja asenteiden, soveltuvuutta erilaisten ihmisten käyttöön. Esteettömyys ja saavutettavuus tarkoittavat sitä, että kaikilla ihmisillä on yhdenvertainen mahdollisuus esimerkiksi tulla paikalle tapahtumaan, käyttää palvelua tai osallistua toimintaan. Yksinkertaisimmillaan niissä on kyse ihmisten moninaisuuden huomioimisesta.

Toimintamme tulee olla lähtökohtaisesti esteetöntä ja saavutettavaa. Esimerkiksi tapahtumat tulee aina pyrkiä järjestämään esteetömyydessä ympäristössä. Esteettömyys- ja saavutettavuuskysymykset tulee huomioida moninaisesti ja ennakoivasti. Esteettömyyden ja saavutettavuuden tarkastelussa keskeistä on ketjuajattelu: miten esteettömyys turvataan toiminnan tai tapahtuman suunnittelusta toteuttamisen loppuun saakka. Lisätietoa esteettömyydestä ja saavutettavuudesta tarjoavat esimerkiksi vammaisjärjestöjen verkkosivut ja materiaalipankit.

Huomioimme saavutettavuusdirektiivin viestinnässämme niin verkossa kuin tapahtumissamme.

5. Häirintä, kiusaaminen ja muu epäasiallinen kohtelu

Toiminnassamme ei hyväksytä missään muodossa häirintää, kiusaamista eikä epäasiallista kohtelua.

Kiusaamisen, häirinnän ja epäasiallisen kohtelun torjumisen tulee tapahtua ennakoivasti, ei vasta yksittäisiin tapahtumiin puuttuen. TUL:n piirejä, jäsenseuroja ja kaikkia toiminnan tasoja suositellaan laatimaan yhteiset pelisäännöt, joita kaikki toimintaan osallistuvat sitoutuvat noudattamaan. Sääntöihin sitoutumista edistää se, jos säännöt on kehitetty osallistaen toimintaan osallistuvia henkilöitä. Epäasiallinen kohtelu kannustetaan ottamaan aina puheeksi, ja asian esiin tuomiseen luodaan tilaisuuksia ja kanavia. Esimerkiksi anonyymi yhteydenottomahdollisuus madaltaa kynnystä kertoa tapahtuneesta. Ennakkoon tulee pohtia, miten ja kehen voi ottaa yhteyttä, ja mihin toimenpiteisiin yhteydenoton jälkeen ryhdytään.

Kiusaamiseen, häirintään ja muuhun epäasialliseen kohteluun on toiminnan millä tahansa tasolla tai osa-alueella puututtava viipymättä. Tukea ja neuvoja löytyy esimerkiksi Väestöliiton [Et ole yksin –materiaalipaketista](#).

Tapahtumissamme on nimetyt häirintäyhdyshenkilöt ja tapahtumissamme tiedotetaan häirintäilmoituskanavasta, joka löytyy verkkosivuiltamme.

TUL:n seuroissa asiaton kohtelu tai sen epäily tulee viipymättä tuoda seuran johdon tietoon. Lievä ja yksittäinen asiaton kohtelu voidaan pyrkiä ensisijaisesti selvittämään toimijoiden välisenä tai seuran sisäisenä asiana, jos kaikki osapuolet siihen suostuvat. Asiaa suositellaan viemään matalalla kynnyksellä eteenpäin myös piirijärjestölle, kyseessä olevalle lajiliitolle, Suomen Urheilun Eettinen Keskus SUEK:lle sekä TUL:lle, jos asiaton kohtelu on vakavaa, toistuvaa tai toimijat tai seura eivät pysty asiaa selvittämään. Teemme asiasta seuraan selvityspyynnön ja huolehdimme, että kaikkia osapuolia kuullaan.

Jos epäasiallista käyttäytymistä havaitaan TUL:n toiminnassa, toivomme yhteydenottoa TUL:n keskustoimistoon esimerkiksi häirintäilmoituslomakkeen kautta. TUL:n keskustoimistolta nimetty henkilö toimii yhteyshenkilönä epäasiallisen käyttäytymisen tapauksissa. Yhteystiedot löytyvät verkkosivuiltamme.

Vakavaan tai toistuvaan asiattomaan kohteluun syyllistyneelle henkilölle voidaan määrätä kurinpitotoimenpiteitä, kuten esimerkiksi toimintakielto.

Seksuaalinen häirintä voi myös täyttää rikoksen tunnusmerkit. Tällöin rikosnimikkeenä on seksuaalinen ahdistelu. Asiaa ei voida selvittää seuran tai urheiluliittojen sisäisesti, vaan kyseessä on viranomaisasia.

6. Turvallisuus

Turvallisuus alkaa aina ennakoinnista: mitkä ovat todennäköisimmät vaaran aiheuttajat, miten niitä voidaan ennaltaehkäistä, ja miten toimitaan vahingon sattuessa? Toiminnan ja tapahtumien järjestäjä on vastuussa osallistujien, omaisuuden ja ympäristön turvallisuudesta. Liiton tulee osoittaa selkeät turvallisuusohjeistukset järjestämissään sekä eri tahoille myöntämissään tapahtumissa.

Tapahtumien turvallisuussuunnitelmissa tulee arvioida erilaisten riskien todennäköisyydet ja vaikutukset sekä suunnitella, miten riskejä eliminoidaan ja niiden ilmenemisen todennäköisyyttä pienennetään. Turvallisuussuunnitelman laatimiseen voidaan hyödyntää valmista pohjaa, johon täydennetään tiedot kustakin tapahtumasta ja sen arvioiduista riskeistä sekä niihin varautumisesta.

Pelastussuunnitelman laatiminen on pakollista yleisötapahtumissa, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski. Tapahtumia suunniteltaessa ja toteutettaessa huomioidaan aina palo- ja pelastustoimen sekä järjestysviranomaisen ajantasaiset ohjeistukset.

7. Päihteet

Liiton alaisissa tapahtumissa TUL:n tulee ohjeistaa tapahtumasta vastaavia tahoja liiton päihdeohjesäännöillä. Kaikkien lasten ja nuorten tapahtumien tulee ehdottomasti olla päihdeettömiä. Päihteiden mainostaminen on kiellettyä.

Kaikessa toiminnassa tulee alkoholin käytön olla kohtuullista ja hyvän tavan mukaista. Alkoholia voidaan toiminnassamme nauttia täysi-ikäisten kesken juhlatilaisuuksissa. Silloin tulee kiinnittää erityistä huomiota kaikkien juhlijoiden turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Tarjolla on oltava myös alkoholittomia juomavaihtoehtoja.

Henkilöstöllemme on laadittu päihdeohjelma, jonka toimivuutta seurataan ja jota päivitetään tarvittaessa.

8. Talous

Taloudenhoidon tulee olla ammattimaista ja läpinäkyvää.

Taloudenhoidon tulee perustua yhdistyslakiin ja TUL:n sääntöihin sekä TUL:n talousohjesääntöön.

Hyvä taloudenhoito tukee perustehtäviämme ja sen toteutus perustuu TUL:n arvoihin ja strategiaan.

9. Kestävä kehitys ja luonnon kunnioittaminen

Kaikessa toiminnassamme tulee huomioida kestävän kehityksen ajatusmalli, jossa ympäristö- ja ilmastovastuullisuus ovat avainasemassa.

Liiton alaisia leirejä tai muita tapahtumia järjestettäessä on tärkeää huomioida kasvattajavastuu, jossa erityisesti lapsia ja nuoria ohjataan myös ympäristö- ja ilmastovaikutusten huomioimiseen, kierrätykseen ja luonnon kunnioittamiseen.

Vaikka suurten ilmasto- ja ympäristökysymysten ratkaisemiseen tarvitaan merkittäviä järjestelmätason muutoksia, ovat myös yksilöiden ja etenkin organisaatioiden teot tärkeitä. Suurempien tapahtumien osalta huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa joukkoliikenteen käyttömahdollisuudet. Liiton tehtävissä matkustamisessa suositaan julkisia kulkuvälineitä ja pyritään välttämään lentämistä sekä yksityisautoilua. Tarjoiluissa tulee pyrkiä ympäristö- ja ilmastoystävällisiin valintoihin, esimerkiksi kasvispainotteisuuteen sekä tuotantoketjujen eettisyyteen. Liiton ulostuloissa huomioidaan ympäristö- ja ilmastovaikutukset esimerkiksi liikuntapaikkarakentamisen osalta.

Noudatamme myös erillistä ympäristö- ja ilmastovastuullisuusohjelmaamme, joka löytyy verkkosivuiltamme.

10. Kasvattajavastuu

Liiton tulee tunnistaa kaikessa toiminnassaan – erityisesti lasten ja nuorten toiminnassa – tärkeä kasvattajamallina ja vastuullisena vaikuttajana toimiminen.

Liikunnan ja urheilun laaja toimintakenttä on hyvä kasvuympäristö, jossa olemme yksi suurimmista kasvattajayhteisöistä koko maassa. Siksi koko liiton kaiken toiminnan tulee olla laadukasta ja esimerkillistä.

Kasvattajavastuussa tulee huomioida lasten ja nuorten moninaisuus sekä edistää yhteiskunnallisesti haastavassa asemassa olevien ryhmien osallisuutta.

Tavoitteenamme on kasvattaa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta rohkeasti edistäviä toimijoita.

11. Antidoping

Liiton alaisessa toiminnassa on dopingin käyttö ehdottomasti kiellettyä.

Antidoping-ohjelman osalta noudatamme Suomen urheilun eettisen keskuksen SUEK ry:n määrittelemiä ohjeistuksia.

Kiellettyihin aineisiin ja menetelmiin voi tutustua SUEK:n verkkosivuilla. Urheilija on aina itse vastuussa käyttämistään aineista, eikä tietämättömyys ole hyväksyttävä syy dopingrikkomukseen. Jokaisella on oikeus ja velvollisuus ilmoittaa epäilemästään doping-, kilpailumanipulaatio- tai katsomoturvallisuusrikkomuksesta tai muusta eettistä rikkomuksesta urheilussa. Ilmoituksen voi tehdä SUEK:lle osoitteessa ilmo.suek.fi omalla nimellä tai nimettömästi.

Eettisen ohjeiston pohjan on laatinut TUL:n tasa-arvovaliokunta vuoden 2020 syksyllä. Eettinen ohjeistus on tarkistettu tasa-arvovaliokunnan toimesta keväällä 2023 ja se on hyväksytty TUL:n hallituksen kokouksessa 13.04.2023. Tarkastelemme ohjeiston ajantasaisuutta ja päivitämme sen säännöllisesti.